

Nederland heeft zedelijke roeping in koloniën

„Onze koloniën raken op het Binnenhof uit de smaak”, constateert Kuyper op 17 december.

„hoogstens zijdelings roert men ze soms nog even aan. Van koloniale wetsvoor- drachten is geen sprake meer. Een Indische be- grooting wordt met den stormpas doorgelopen”. Er wordt, vindt Kuyper, in de Kamer nauwelijks nog een principieel woord over de ontwikkeling van onze koloniën gezegd.

Daarin moet verandering komen. Terug kunnen we niet meer. „De teerling is nu eenmaal geworpen en Nederland heeft uit de twee eenig denkbare sys- tema's voor ons koloniaal beheer datgene gekozen, wat alleen met zijn eere als beschaafd volk en met zijn roeping als Christennatie te rijmen was”. De twee systemen, waaruit is ge- kozen, houden het vol- gende in:

„Of de Javaanse huishou- ding nemen voor wat ze was; het innerlijk orga- nisme van die huishouding ongeroerd laten; en voorts slechts aan de hoofd- schroeven van geheel dit wel samenhangend werk- tuig een krachtige Hol- landse hand plaatsen, om het profijt der affaire zóó in onze kas te doen vloei- en, dat de machine zelf niet stuk raakte maar eer won in blinkenden glans en juistheid van werking. Of wel, dat men de Ja- vaansche maatschappij beschouwen kon als met een zedelijk doel onder onze voogdij geplaatst, of het gelukken mocht, door den band, die Moederland en Koloniën saamver- bond, ook in Indië de men- schenwaarde te ver- hoogen en een orde van zaken te doen ontkiemen, aan die onzer *Christenna- tie* niet geheel ongelijk”. Het zal duidelijk zijn, dat Kuyper kiest voor het

tweede systeem. „Im- mers,” schrijft hij, „het eerste stelsel had en voor den Javaan en voor onze schatkist en voor onzen handel wel uitnemende materiële uitkomsten. We waren rijk en verrijkt ge- worden. Maar temidden dier schatten bleef ook de conscientie van ons volk de stem nog verneembaar, die van *zedelijke* roeping van eereplicht en verant- woording aan den Koning der Koningen sprak”. Hij roept anti-revolutionairen op ernst te maken met hun eigen verantwoordelijk- heid tegenover Indië, „tot ook voor den Indischen

bouw het eenig hechte cement aanvaard zal zijn, dat de *Christus alles* onder alle hemelstreken voor den *welstand der natiën* biedt”.

MENTALITEIT

Eerder in de maand, op 4 december, neemt De Standaard een beschou- wing op, waarin een men- taliteitsverandering wordt beschreven over de jonge Nederlandse ambtenaren in Indië. „Terwijl in vroe- ger tijden de jongelui met een soort van eerbied voor de Javaansche instellingen en denkbeelden hier kwan- men, somtijds met en-

thousiasme voor het half bekende, te midden waar- van zij kwamen arbeiden, bezielt hen thans eer een soort van minachting voor het ras, dat zij zullen ko- men helpen regeeren.”

„Vroeger werd al het ei- genaardig inlandsche inte- ressant geacht en van het allerhoogst belang voor de wijze, waarop wij in Indië ons gezag moeten uitoefe- nen, sedert het liberalisme bovendien, is al het ei- genaardig Inlandsche om het kort uit te drukken „apenkool” en die stem- ming is het, waarin het gros der jonge ambtenaren optreedt.

Zd.-Afrikaanse boeren in „dorstland”

„Met de boeren, die meer dan een jaar geleden het Transvaalsche verlaten hebben om zich dieper in het binnenland van Afrika te vestigen, schijnt het recht treurig te gaan. Om het land te bereiken, waar men zich wil vestigen, moet men dagenlang door een streek trekken, waar geen water te vinden is, behalve hier en daar bij putten en zoogenaamde „pannen”, natuurlijke

kommen en vijvers, die een zekere hoeveelheid water houden als het re- gent. Dit land noemt men „Dorstland”. De eerste „trek” bestond uit over de driehonderd wagens en heeft 2000 stuks vee, os- sen en koeien op den tocht verloren. (. .) Van 7-11 Mei waren de reizigers in het Dorstland en velen, die er bezweken van dorst. Daar er geen vee genoeg overbleef om de wagens te

trekken, moest men vele dingen wegwerpen en ach- terlaten. (. .) Met onge- looflijk veel moeite zijn een aantal wagens einde- lijk door de woestijn ge- komen. Men kan in Hol- land wel sympathiseeren met deze Hollandsche Af- rikanen, die andermaal in onbekende streken zich een land ter woning zoe- ken.” (18 December).

Ingezonden stuk

Aan de Redactie van de Standaard

Met groot genoegen las ik de vorige week het stuk in de Standaard, getiteld: Staatsloterij. Schande voor diegenen, die hiervan de schuld zijn, dat van Staatswege nog altijd de gelegenheid blijft bestaan, zich ongelukkig te maken. Immers, niets anders dan dit is het gevolg voor een aantal spelers in de loterij. Niet alleen diegenen, die

deelnemen en niet winnen, maar ook zij, die een prijs, d.i. een som geldt, verkrij- gen. Hoevelen die op die manier een enkele hon- dert of een enkele duizend zijn machtig geworden, zijn later niet veel armer gewor- den, dan ze voor dien tijd reeds waren? Op iedere plaats zijn ze te vinden, die spelers, die van hun karig loon, ten plattelanden vaak niet meer dan 6 of 7 gulden, nog kunnen missen, ja, het

hun gezin ontstelen, om het den Jood, die met lote- rijbriefjes rond komt, te geven. En als men dat geld krijgt, dan houdt men op met werken, gaat groter lot nemen, gaat aan het trakteren, leert op die ma- nier drinken en men stort zich in de ellende, die vaak tot het uiterste voert. Wil de Staat, die toch geroe- pen is, de zedelijkheid en wat dies meer zij, te be- vorderen, dien toestand bestendigen, de Christen zie toe, dat hij niet mee- doet”. (4 december)